

Online melléklet

Huszár Ákos

Osztályszerkezet és jövedelemeloszlás Magyarországon 1982 és 2019 között című fejezetéhez

Megjelent: Kolosi Tamás – Szelényi Iván – Tóth István György (szerk. 2022): Társadalmi Riport 2022. Budapest: TÁRKI, 159–173. o.

A tanulmány az 1981–1982-ben végrehajtott *Rétegződés-modell vizsgálat*, az 1993-as *Társadalmi rétegződés Kelet-Európában 1989 után* című kutatás, valamint az *EU-SILC 2005.*, 2011., 2015., illetve 2019. évi hazai adataira támaszkodva vizsgálja a foglalkozási osztályszerkezet és a jövedelmi egyenlőtlenségek összefüggését, változását Magyarországon. A melléklet keretében az általunk használt adatbázisokra támaszkodva információkat közlünk az osztályszerkezet, illetve a jövedelmi egyenlőtlenségek változásáról (*M1–M2. táblázat*), a munkavállalói keresetek dekompozíciójáról (*M3. táblázat*), valamint az alsó és felső jövedelmi ötöd egyes foglalkozási, illetve munkaerő-piaci jellemzőiről (*M4–M6. táblázat*).

M1. táblázat. *A foglalkozási szerkezet változása Magyarországon nemek szerint a 18 éves és idősebbek körében (%)*

	1982	1993	2005	2011	2015	2019
Férfi						
Felsőszintű vezetők és értelmiségiek	8,0	9,7	17,4	11,1	12,2	10,5
Alsóbb szintű vezetők és értelmiségiek	6,7	9,0	6,8	12,4	14,1	14,1
Köztes foglalkozásúak	20,8	17,9	16,2	12,3	24,3	13,1
Szakmunkások	32,3	28,0	33,6	34,9	26,0	35,0
Betanított és segédmunkások	32,1	35,4	26,0	29,3	23,4	27,2
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
N	7266	2188	5846	9633	6167	5042
Nő						
Felsőszintű vezetők és értelmiségiek	6,0	5,8	11,2	8,2	8,3	9,4
Alsóbb szintű vezetők és értelmiségiek	10,0	16,1	13,2	21,8	26,0	24,9
Köztes foglalkozásúak	29,3	28,2	25,8	16,6	21,3	17,6
Szakmunkások	20,7	13,9	23,2	23,6	19,9	20,5
Betanított és segédmunkások	34,0	35,9	26,6	29,8	24,5	27,6
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
N	8557	2432	6798	11737	7587	6479
Együtt						
Felsőszintű vezetők és értelmiségiek	6,9	7,7	14,2	9,6	10,1	9,9
Alsóbb szintű vezetők és értelmiségiek	8,5	12,8	10,2	17,4	20,4	19,8
Köztes foglalkozásúak	25,4	23,4	21,3	14,6	22,7	15,5
Szakmunkások	26,0	20,6	28,1	28,9	22,8	27,4
Betanított és segédmunkások	33,2	35,5	26,3	29,6	24,0	27,4
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
N	15 805	4 591	12 644	21 370	13 754	11 521

Forrás: Az 1981–1982-es Rétegződés-modell vizsgálat, az 1993-as *Társadalmi rétegződés Kelet-Európában 1989 után* c. kutatás magyar adatfelvétele, és az EU-SILC 2005, 2011, 2015, illetve 2019-es felvételeinek magyarországi adatai alapján saját számítás.

M2. táblázat. *A jövedelmi egyenlőtlenségek különböző mutatói Magyarországon a 18 éves és idősebbek körében, 1982–2019*

	1982	1993	2005	2011	2015	2019
<i>A különböző jövedelmi rétegek részesedése az összjövedelemből, %</i>						
Alsó ötöd	8,9	8,0	8,6	8,6	7,9	9,2
3. ötöd (közép)	50,1	53,2	53,5	54,2	53,8	55,7
Felső ötöd	41,1	38,9	37,9	37,2	38,3	35,1
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
<i>A alsó és felső jövedelmi ötöd távolságának alakulása</i>						
S80/S20	4,6	4,9	4,4	4,3	4,8	3,8

Forrás: Az 1981–1982-es Rétegződés-modell vizsgálat, az 1993-as *Társadalmi rétegződés Kelet-Európában 1989 után* c. kutatás magyar adatfelvétele, és az EU-SILC 2005, 2011, 2015, illetve 2019-es felvételeinek magyarországi adatai alapján saját számítás.

Megjegyzés: A mutatókat az egy főre jutó jövedelem alapján számítottuk.

M3. táblázat. *Az egyes tényezők relatív szerepe a munkavállalói keresetek magyarázatában, 2011–2019 (többváltozós, regresszió alapú dekompozíciós eljárás, százalékos hozzájárulások)*

Magyarázó változók	2011	2015	2019
Foglalkozási csoport	18,1	17,3	13,0
Kor	0,6	1,0	0,2
Nem	1,6	0,6	2,1
Hány órát dolgozik fő munkájában?	3,0	3,5	3,3
Végez-e irányító tevékenységet?	3,2	2,3	2,0
A vállalat mérete	3,1	2,1	3,4
A vállalat ágazata	0,5	0,8	0,0
A lakóhely urbanizációjának foka	3,2	3,9	3,0
Csoporton belüli szórás	66,7	68,5	73,0
Csoportok közötti (megmagyarázott) szórás	33,3	31,5	27,0
N	8824	3945	4482

Forrás: Az EU-SILC 2011, 2015, illetve 2019-es felvételeinek magyarországi adatai alapján saját számítás.

Megjegyzés: Az elemzés azokra terjed ki, akik a kérdéses időpontjában alkalmazottként dolgoztak.

M4. táblázat. A 18 éves és idősebbek megoszlása gazdasági aktivitás szerint az alsó és felső jövedelmi ötödben, 1982–2019 (%)

	1982	1993	2005	2011	2015	2019
	1. ötöd					
Foglalkoztatott	44,1	42,0	51,5	34,2	43,7	43,9
Munkanélküli	0,3	13,2	17,6	22,2	19,8	9,3
Nyugdíjas	30,3	23,0	7,5	7,8	7,5	23,8
Egyéb	25,2	21,7	23,4	35,8	29,1	22,9
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
N	3164	952	2918	5372	3289	2750
	5. ötöd					
Foglalkoztatott	62,3	65,7	64,1	60,2	60,9	77,0
Munkanélküli	0,4	5,3	1,7	1,9	0,9	1,2
Nyugdíjas	31,1	24,8	26,1	29,7	32,5	15,3
Egyéb	6,3	4,2	8,0	8,2	5,7	6,6
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
N	3165	962	2676	4636	2494	2003
	Összesen					
Foglalkoztatott	59,1	50,7	52,4	45,1	50,2	56,1
Munkanélküli	0,5	7,8	6,7	8,2	6,7	3,5
Nyugdíjas	27,9	30,2	24,8	27,2	27,2	26,9
Egyéb inaktív	12,5	11,2	16,1	19,4	15,9	13,5
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
N	15821	4830	14606	24243	15476	12806

Forrás: Az 1981–1982-es Rétegződés-modell vizsgálat, az 1993-as *Társadalmi rétegződés Kelet-Európában 1989 után* c. kutatás magyar adatfelvétele, és az EU-SILC 2005, 2011, 2015, illetve 2019-es felvételeinek magyarországi adatai alapján saját számítás.

M5. táblázat. A 18 éves és idősebbek megoszlása foglalkozási csoportok szerint az alsó és felső jövedelmi ötödben, 1982–2019 (%)

	1982	1993	2005	2011	2015	2019
	1. ötöd					
Felsőszintű vezetők és értelmiségiek	2,6	2,9	5,1	3,1	2,9	4,4
Alsóbb szintű vezetők és értelmiségiek	3,2	8,3	4,8	6,4	8,5	11,3
Köztes foglalkozásúak	18,9	20,8	16,7	11,0	18,0	13,6
Szaktanácsadók	27,1	22,2	36,1	33,2	27,0	31,3
Betanított és segédmunkások	48,3	45,8	37,3	46,3	43,6	39,3
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
N	3161	866	2296	4244	2557	2308
	5. ötöd					
Felsőszintű vezetők és értelmiségiek	11,4	15,9	33,1	23,7	24,7	21,7
Alsóbb szintű vezetők és értelmiségiek	13,3	18,8	16,7	31,3	34,8	32,3
Köztes foglalkozásúak	28,4	25,3	26,2	16,6	20,3	14,7
Szaktanácsadók	21,9	17,0	14,7	18,3	13,2	18,9
Betanított és segédmunkások	25,0	23,0	9,4	10,0	6,9	12,5
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
N	3162	943	2427	4390	2389	1823
	Összesen					
Felsőszintű vezetők és értelmiségiek	6,9	7,7	14,2	9,6	10,1	9,9
Alsóbb szintű vezetők és értelmiségiek	8,5	12,8	10,2	17,4	20,4	19,8
Köztes foglalkozásúak	25,4	23,4	21,3	14,6	22,7	15,5
Szaktanácsadók	26,0	20,6	28,1	28,9	22,8	27,4
Betanított és segédmunkások	33,2	35,5	26,3	29,6	24,0	27,4
<i>Összesen</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>	<i>100,0</i>
N	15805	4591	12644	21370	13754	11521

Forrás: Az 1981–1982-es Rétegződés-modell vizsgálat, az 1993-as *Társadalmi rétegződés Kelet-Európában 1989 után* c. kutatás magyar adatfelvétele, és az EU-SILC 2005, 2011, 2015, illetve 2019-es felvételeinek magyarországi adatai alapján saját számítás.

M6. táblázat. A 18 éves és idősebbek megoszlása foglalkozási viszony szerint az alsó és felső jövedelmi ötötben (%)

	1982	1993	2005	2011	2015	2019
	1. ötöd					
Alkalmazott	100,0	93,6	87,8	89,6	92,2	90,8
Önálló	0,0	6,4	12,2	10,4	7,8	9,2
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
N	3131	886	2237	4250	2612	2410
	5. ötöd					
Alkalmazott	100,0	90,9	89,1	87,8	87,1	88,9
Önálló	0,0	9,1	10,9	12,2	12,9	11,1
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
N	3141	948	2505	4395	2406	1908
	Összesen					
Alkalmazott	100,0	91,6	90,2	88,7	91,3	91,3
Önálló	0,0	8,4	9,8	11,3	8,7	8,7
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
N	15659	4648	12765	21397	13902	11895

Forrás: Az 1981–1982-es Rétegződés-modell vizsgálat, az 1993-as Társadalmi rétegződés Kelet-Európában 1989 után c. kutatás magyar adatfelvétele, és az EU-SILC 2005, 2011, 2015, illetve 2019-es felvételeinek magyarországi adatai alapján saját számítás.